

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้ำชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
จังหวัดเชียงราย

The Guidance for Unpaid Loan of Mueang Phan Agricultural Co-operatives Limited' s Members
Chiang Rai Province

กัณฑ์ทัย ก้องเกียรติธีระ (Kanruethai Kongkiattira)¹ อนุชา ภูริพันธุ์ปิณโย (Anucha Puripunpinyoo)²

เชาว์ โรจนแสง (Chao Rochjanasaeng)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้ำชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้ จำนวน 3,578 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง 360 คน และเก็บข้อมูลจากคณะกรรมการดำเนินการผู้จัดการสหกรณ์ ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ทั้งหมดจำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากสมาชิก ได้แก่ แบบสอบถาม และจากคณะกรรมการโดยการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และไคสแควร์ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 51 ถึง 60 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกร มีสถานภาพทางครอบครัวสมรส มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3 คน มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ไม่มีจำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน ลักษณะการถือครองที่ดินเป็นของตนเองทั้งหมด มีขนาดที่ดินทำกิน 5-10 ไร่ มีรายได้ในครัวเรือนต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท และไม่ภาระหนี้สินนอกระบบ 2) สมาชิกส่วนใหญ่กู้เงินระยะปานกลางโดยใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน เงินกู้ที่สมาชิกได้รับส่วนใหญ่นำไปลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร เช่น ซื้อที่ดินเพื่อการเกษตร ซื้อเครื่องจักรกล สร้างโรงเรือน ปลูกยาง ฯลฯ ทั้งนี้สมาชิกสามารถชำระหนี้คืนให้แก่สหกรณ์ได้บางส่วน โดยมีแนวทางในการชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์โดยทยอยชำระแต่ไม่หมดตามจำนวนที่เป็นหนี้กับสหกรณ์ 3) เพศ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาการเป็นสมาชิก จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน ลักษณะการถือครองที่ดิน ขนาดที่ดินทำกิน รายได้และค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน และภาระหนี้สินนอกระบบมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 4) ปัญหา อุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก คือ สมาชิกที่ค้างชำระหนี้ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูง จึงทำให้ไม่มีเงินชำระหนี้สหกรณ์ นอกจากนี้ สมาชิกยังได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ รวมทั้งสมาชิกมีต้นทุนการผลิตการจำหน่ายราคาสูง และราคาผลผลิตตกต่ำ จากปัญหาดังกล่าวทำให้สมาชิกสหกรณ์ค้างชำระหนี้ ดังนั้น แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้ำชำระของสมาชิกสหกรณ์มีดังนี้ คือ สหกรณ์ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ในการทำการเกษตรที่มีคุณภาพดีและราคาที่ไม่แพงมาจำหน่ายให้แก่สมาชิก และสหกรณ์ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ เพื่อลดการใช้สารเคมีและลดต้นทุนการผลิตแก่สมาชิก เพื่อที่สมาชิกจะได้มีเงินมาชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ นอกจากนี้ สหกรณ์ควรส่งเสริมให้สมาชิกจัดทำบัญชีครัวเรือน รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต

คำสำคัญ หนี้ค้ำชำระ สมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย

¹ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์) สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
sanchaigla@hotmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร.ประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

³ รองศาสตราจารย์ ดร.ประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

Abstract

The objectives of this research were to study guidelines for solving debt of cooperative members. The Population of this research was 3,578 members of Mueang Phan agriculture cooperatives limited. Sampling simple the sample was 360 people and Storage from of action co-manager assistant manager of the cooperative. and Loan OfficerTotal 21 the tools used to collect information from questionnaires and Members of the Commission by a Focus Group Discussion. Stats user data analysis include percentage average standard deviation and Chi-square and content analysis. The research found 1) That most members are male, in the 51-60 age range, A primary school, worked as farmers, married, and with an average of 3 household members. Most had been members of the cooperative for more than 10 years. All owned their own land, with an average of 5 to 10 rai (0.8 – 1.6 hectares). The majority reported household income of less than 10,000 baht a month and household expenses of less than 10,000 baht a month and no liability system. 2) The majority of samples had taken out medium-term loans from the cooperative and had placed assets as collateral. They used the loan money to invest in agricultural assets such as land, machinery, or buildings. The repayment can be refunded to the member cooperatives have some the guidelines for the debt be paid back to the cooperative , but not all of the amount owed to the cooperative. 3) Sex, age, educational, number of household members, length of time being a cooperative member, number of school-age children, land ownership status, amount of land farmed, household income, household expenses, and external debt is associated with the repayment of the loan. The level of statistical significance .05 4) The problems in loan repayment is a members of members owed the cost of occupation is high. It has no debt Cooperative. Members are also affected by natural disasters. Including members of the production cost, distribution cost. Rates and Yields Fall. These problems were the causes of the default of the Agricultural Cooperatives' members. The approach to the problem of unpaid debts of cooperative members are as follows. Cooperatives should supply equipment for agriculture, good quality and affordable distribution to members. And cooperatives should organize workshops on career development. To reduce the use of chemicals and reduce production costs to members. Members will have the money to pay off debts to the cooperative. In addition, the cooperative members should be encouraged to do the household accounts. Including knowledge of the principles of sufficiency economy philosophy used to live.

Keywords: Unpaid loan, Mueang Phan Agricultural Co-operatives Limited , Chiang Rai Province.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

บทนำ

ภาคการเกษตรเป็นภาคที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากเป็นภาคเศรษฐกิจที่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศยึดเป็นอาชีพหลัก เกษตรกรไทยส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรขนาดเล็กมีพื้นที่เพาะปลูกน้อย และเนื่องจากในยุคปัจจุบันค่าครองชีพค่อนข้างสูง ประกอบกับเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในครัวเรือนเพิ่มขึ้น ทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอจากรายจ่าย เมื่อถึงฤดูการทำเกษตรซึ่งเป็นอาชีพหลักจึงจำเป็นต้องกู้เงินมาลงทุน และนอกจากนี้ยังพบว่า ในบางพื้นที่เกษตรกรประสบปัญหาการผลิต เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม การระบาดของโรคและแมลง ราคาผลผลิตตกต่ำ ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมได้ จึงทำให้เกษตรกรประสบภาวะหนี้สินที่เพิ่มพูนมากขึ้นและมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี (วิสุทธิ์ จตุรลาลักษณ์, 2551:1) สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด เป็นสถาบันเกษตรกรที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2517 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก โดยวิธีช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ รวมทั้งดำเนินธุรกิจให้เงินกู้หรือสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพการเกษตรของเกษตรกรสมาชิก และไม่เพียงแต่ช่วยเหลือทางการเงินเพื่อส่งเสริมอาชีพของสมาชิกเท่านั้น หากแต่รวมถึงการดำเนินกิจกรรม เพื่อช่วยเหลือสมาชิกทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของสมาชิกให้มีการกินดีอยู่ดี มีสันติสุขในสังคมตามอุดมการณ์สหกรณ์ โดยเริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2517 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบันเป็นปีที่ 42 เมื่อวันสิ้นปีทางบัญชี 31 มีนาคม 2558 มีจำนวนสมาชิก 5,485 คน จำนวน 114 กลุ่ม มีทุนเรือนหุ้น 27,706,473 หุ้น เป็นเงิน 277,064,730 บาท มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 810,784,383.24 บาท มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ จำนวน 15 คน และมีเจ้าหน้าที่สหกรณ์ จำนวน 19 คน ผลการดำเนินงาน มีกำไรสุทธิ จำนวน 22,957,637.19 บาท (สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด, รายงานกิจการประจำปี : 2557) สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด มีการดำเนินธุรกิจให้สินเชื่อแก่สมาชิกที่เป็นเกษตรกรและเป็นผู้ประกอบการที่ดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยในปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2556 สหกรณ์มีลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือเป็นเงิน 474,339,311 บาท มีต้นเงินที่ถึงกำหนดชำระคืนระหว่างปีรวมทุกประเภท จำนวน 160,141,409 บาท ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด จำนวน 140,327,753 บาท มีลูกหนี้เงินให้กู้ผิดสัญญาชำระหนี้ จำนวน 19,813,656 บาท และมีดอกเบี้ยยค้างชำระ จำนวน 2,771,966 บาท , สำหรับปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2557 สหกรณ์มีลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือเป็นเงิน 555,401,266 บาท มีต้นเงินที่ถึงกำหนดชำระคืนระหว่างปีรวมทุกประเภท จำนวน 167,299,292 บาท ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด จำนวน 143,234,318 บาท มีลูกหนี้เงินให้กู้ผิดสัญญาชำระหนี้ จำนวน 25,261,119 บาท และมีดอกเบี้ยยค้างชำระจำนวน 3,549,239 บาท และปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2558 สหกรณ์มีลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือเป็นเงิน 581,129,269 บาท มีต้นเงินที่ถึงกำหนดชำระคืนระหว่างปีรวมทุกประเภท จำนวน 169,298,528 บาท ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด จำนวน 138,546,565 บาท มีลูกหนี้เงินให้กู้ผิดสัญญาชำระหนี้จำนวน 30,751,963 บาท และมีดอกเบี้ยยค้างชำระจำนวน 4,582,820 บาท (สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด, รายงานกิจการประจำปี : 2555 ; 2556 ; 2557) จะเห็นว่า สมาชิกที่เป็นลูกหนี้เงินกู้ของสหกรณ์ มีความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ล่าช้าและลดลงในทุกปี อีกทั้งสหกรณ์ยังมีลูกหนี้เงินให้กู้ผิดสัญญาชำระหนี้รวมไปถึงดอกเบี้ยยค้างชำระเพิ่มสูงขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการเรียกเก็บหนี้ของสหกรณ์ อีกมุมหนึ่งก็สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ หากไม่เร่งดำเนินการแก้ไข

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ปัญหาการค้างชำระหนี้ของสมาชิกหรือปรับปรุงการดำเนินงานของธุรกิจสินเชื่อให้ดีขึ้น ในอนาคตจะส่งผลให้สหกรณ์ไม่สามารถที่จะบริการสมาชิกได้ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ต่อไป (สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ,2558)

จากที่ได้กล่าวมาในข้างต้น ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นนักวิชาการสหกรณ์และเป็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ จึงมีความสนใจในการศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ในการนำผลการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์โดยเฉพาะธุรกิจสินเชื่อให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ณ ปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2558 จำนวน 3,578 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน โดยคำนวณหาขนาดตัวอย่างตามสูตรของยามานะ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ระดับนัยสำคัญ 0.05 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 และกลุ่มที่ 2 ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการ จำนวน 15 คน ผู้จัดการสหกรณ์ จำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์ จำนวน 2 คน และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ จำนวน 3 คน รวมจำนวน 21 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มที่ 1 ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย 3 ตอน คือ (1) ลักษณะข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์ (2) สภาพการกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ (3) ปัญหา อุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์และข้อเสนอแนะ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) สถิติอ้างอิง ได้แก่ ไคสแควร์ และกลุ่มที่ 2 ใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประกอบด้วย ประเด็นปัญหานี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ลักษณะข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด ประกอบอาชีพเกษตรกร มีสถานภาพทางครอบครัวสมรส มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3 คน มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ไม่มีจำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน ลักษณะการถือครองที่ดินเป็นที่ดินของตนเองทั้งหมด มีขนาดที่ดินทำกิน 5 – 10 ไร่ มีรายได้ในครัวเรือนต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่มีภาระหนี้สินนอกระบบ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

2. สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ที่มีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ กู้เงินระยะปานกลาง ส่วนใหญ่ใช้หลักทรัพย์สินค้ำประกัน โดยสมาชิกคิดว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้นั้นมีความเหมาะสม เงินกู้ที่สมาชิกได้รับส่วนใหญ่นำไปลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร เช่น ซื้อที่ดินเพื่อการเกษตร ซื้อเครื่องจักรกล สร้างโรงเรือน ยุ้ง ฉาง ฯลฯ สมาชิกได้รับคำแนะนำในการขอกู้และการชำระหนี้เงินกู้จากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ฯ ระดับปานกลาง เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ฯ เคยออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิก สมาชิกเคยได้รับใบแจ้งเตือนให้ไปชำระหนี้ จำนวน 1 ครั้ง และเคยได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ จำนวน 1 ครั้ง โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์เป็นผู้ออกติดตามเร่งรัดหนี้ การติดตามเร่งรัดหนี้ของสหกรณ์มีผลต่อการตัดสินใจในการชำระหนี้ของสมาชิก ส่วนเหตุผลที่ทำให้สมาชิกสนใจมาใช้บริการสินเชื่อกับสหกรณ์มากที่สุด คือ ได้รับเงินเฉลี่ยคืน ทั้งนี้ สมาชิกสามารถชำระหนี้คืนให้แก่สหกรณ์ได้บางส่วน โดยมีแนวทางในการชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์โดยทยอยชำระแต่ไม่หมดตามจำนวนที่เป็นหนี้กับสหกรณ์ และมีหลักการในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดโดยชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ก่อนแหล่งเงินกู้อื่น อนึ่ง เหตุจูงใจที่ทำให้สมาชิกไปชำระหนี้ต่อสหกรณ์ก็คือสมาชิกตัดสินใจชำระหนี้ด้วยตนเอง

3. ความสัมพันธ์ของลักษณะข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด พบว่า ลักษณะข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนี้

- 3.1 เพศมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์
- 3.2 อายุมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์
- 3.3 ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์
- 3.4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์
- 3.5 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์
- 3.6 จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์
- 3.7 ลักษณะการถือครองที่ดินมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์
- 3.8 ขนาดที่ดินทำกินมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์
- 3.9 รายได้ในครัวเรือนต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์
- 3.10 ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์
- 3.11 ภาระหนี้สินนอกระบบมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

4. สภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

4.1 ระดับความสำคัญของปัญหา ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด สามารถสรุประดับความสำคัญของปัญหาด้านต่างๆ เป็นรายด้านได้ ดังนี้

ด้านปัญหาที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ พบว่า ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ภาพรวม มีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับ ได้แก่ มีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูง มีระดับปัญหามาก มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูงมี

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ระดับปัญหากลางและต้องนำเงินไปชำระหนี้แหล่งเงินกู้ก่อน ทำงานรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด ไม่ทราบกำหนดวันเวลา ในการชำระหนี้ มีระดับปัญหาน้อย

ด้านปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ พบว่า ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ภาพรวม มีระดับปัญหายอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาในระดับน้อย เรียงตามลำดับ ได้แก่ มีขั้นตอนการให้สินเชื่อที่ยุ่งยาก พุดจาไม่สุภาพ ขาดความสนใจสมาชิกขณะไปติดต่อชำระหนี้กับสหกรณ์ บริการรับชำระหนี้ล่าช้า ไม่มีหนังสือแจ้งเตือนสมาชิกให้ไปชำระหนี้ ไม่ออกติดตามเร่งรัดหนี้

ด้านปัญหาที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย พบว่า ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ภาพรวม มีระดับปัญหายอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ พบว่า ข้อที่มีปัญหาระดับมาก ได้แก่ ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม โรคระบาด ต้นทุนการผลิตการจำหน่ายมีราคาสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ ข้อที่มีปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ มีคู่แข่งมาก ทำให้ขายผลผลิตได้ในราคาต่ำ มีตลาดรองรับการจำหน่ายที่ไม่แน่นอน และข้อที่มีระดับปัญหาน้อย ได้แก่ ไม่มีผู้ซื้อผลผลิต และไม่สามารถขนส่งผลผลิตไปขายได้

ด้านปัญหาที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ พบว่า ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ภาพรวม มีระดับปัญหาน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาระดับน้อย เรียงตามลำดับ ได้แก่ สหกรณ์ตั้งอยู่ห่างไกล ไม่มีรถที่จะเดินทางไปชำระหนี้ และขาดข้อมูลข่าวสารทางการตลาด

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด พบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหในการชำระคืนเงินกู้ สมาชิกให้ความเห็นมากที่สุด ว่า สหกรณ์ควรลดอัตราดอกเบี้ย และค่าปรับลง รองลงมา ได้แก่ สหกรณ์ควรเพิ่มวงเงินกู้ให้กับสมาชิกมากขึ้น สหกรณ์ควรจัดหาปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืช ในราคาที่ไม่แพงมาจำหน่าย สหกรณ์ควรออกบริการรับชำระหนี้ตามกลุ่มต่างๆ ถ้าสมาชิกคนใดผิดนัดชำระหนี้ สหกรณ์ควรพิจารณาการให้เงินกู้ครั้งต่อไป สหกรณ์ควรจัดหาตลาดที่มีการรับซื้อผลผลิตการเกษตรในราคาที่ดี มารองรับผลผลิตของสมาชิก สหกรณ์ควรรับซื้อผลผลิตที่กลุ่มของสมาชิก เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ควรให้บริการแก่สมาชิกด้วยความรวดเร็ว สหกรณ์ควรรับชำระหนี้จากสมาชิกเป็นผลผลิตหรือรับจำนำผลผลิต เจ้าหน้าที่สินเชื่อ สหกรณ์ควรออกติดตามหนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง เมื่อสมาชิกประสบภัยธรรมชาติ สหกรณ์ควรออกสำรวจความเสียหายอย่างรวดเร็ว และให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น และเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใช้บริการ ตามลำดับ

4.2 แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ด้วยเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) สามารถสรุปเป็นรายด้านได้ ดังนี้

1. แนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ สรุปได้ดังนี้ 1) สหกรณ์ควรจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ในการทำการเกษตร เช่น ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืช เมล็ดพันธุ์ ฯลฯ ที่มีคุณภาพดีและราคาที่ไม่แพงมาจำหน่ายให้แก่สมาชิก เพื่อช่วยลดต้นทุนในการผลิตแก่สมาชิก 2) สหกรณ์ควรจัดอบรมให้ความรู้ ส่งเสริมให้สมาชิกจัดทำบัญชี

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ครัวเรือน เพื่อจะได้ทราบรายรับและรายจ่าย เพื่อที่จะได้ทราบการใช้จ่ายเงินแต่ละเดือนและประมาณการใช้จ่ายเงิน

3) ส่งเสริมให้สมาชิกมีการออมเงิน 4) สหกรณ์ควรทำหนังสือแจ้งเตือนหนี้ให้สมาชิกทราบก่อนถึงกำหนดเวลาที่จะต้องนำเงินส่งชำระหนี้กับสหกรณ์ประมาณ 60 วัน และแจ้งเตือนอีกครั้งก่อนถึงกำหนดประมาณ 30 วัน โดยจะแจ้งผ่านประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม หรือคณะกรรมการที่เป็นผู้รับผิดชอบในเขตพื้นที่ตำบลนั้น เป็นผู้นำส่งหนังสือดังกล่าวเพื่อให้สมาชิกได้เตรียมเงินสำหรับการส่งชำระหนี้ เพื่อที่จะไม่ได้นำเงินไปชำระหนี้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน

5) สหกรณ์ควรทำหนังสือแจ้งเตือนการส่งชำระหนี้เป็น 3 ฉบับ โดยฉบับที่ 1 ส่งให้ครอบครัวของสมาชิกที่เป็นหนี้ เพื่อเป็นข้อมูลแจ้งให้สมาชิกที่เป็นหนี้ทราบเมื่อมีการติดต่อกัน ฉบับที่ 2 ส่งให้ผู้ค้าประกัน กรณีที่มีการใช้บุคคลค้าประกัน เพื่อเป็นการเตือนให้ผู้ค้าประกันทราบในรายละเอียดข้อมูลของผู้ที่ไปค้าประกัน และฉบับที่ 3 ส่งให้ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม เพื่อเป็นข้อมูลในการติดตามหนี้ โดยหนังสือที่จัดส่งควรเน้นย้ำให้มีการลงลายมือชื่อในการรับหนังสือไว้เป็นหลักฐาน เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยการกล่าวอ้างว่าไม่ทราบรายละเอียดการส่งชำระหนี้

2. แนวทางแก้ไขปัญหา ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ สรุปได้ดังนี้ 1) เมื่อมีสมาชิกเข้ามาติดต่อเพื่อขอชำระหนี้ เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรหยุดงานที่ได้ทำค้างเอาไว้ก่อน แล้วพูดจาทักทายกับสมาชิก เพื่อสอบถามสมาชิกเกี่ยวกับรายละเอียดของการมาชำระหนี้เงินกู้ 2) สหกรณ์ควรจัดส่งเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์พบปะกับสมาชิกในแต่ละกลุ่ม เพื่อติดตามหนี้และรับชำระหนี้ 3) สหกรณ์ควรปรับปรุงคุณภาพการให้บริการแก่สมาชิกอย่างถูกต้องและรวดเร็ว

3. แนวทางแก้ไขปัญหา ที่เกิดจากภาวะการผลิตและการจำหน่าย สรุปได้ดังนี้ 1) เมื่อสมาชิกประสบภัยธรรมชาติ น้ำท่วม ฝนแล้ง โรคระบาด ให้สมาชิกแจ้งข้อมูลความเสียหายที่เกิดจากเหตุดังกล่าวผ่านประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม เพื่อที่จะได้แจ้งให้กับฝ่ายจัดการ แล้วจะได้นำเข้าประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เพื่อพิจารณาช่วยเหลือ 2) สหกรณ์ควรจัดหาตลาดที่มีการรับซื้อผลผลิตการเกษตรในราคาที่ดีมารองรับผลผลิตของสมาชิก เพื่อให้สามารถขายได้ในราคาที่ยุติธรรม 3) สหกรณ์ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ เช่น การทำปุ๋ยหมักเอง การปลูกพืชหมุนเวียน หรือหันไปทำเกษตรอินทรีย์ เพื่อลดการใช้สารเคมีและลดต้นทุนการผลิต

4. แนวทางแก้ไขปัญหา ที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ สรุปได้ดังนี้ 1) สหกรณ์ควรจัดเจ้าหน้าที่สหกรณ์ออกให้บริการรับชำระเงินกู้แก่สมาชิกที่ไม่สะดวกเดินทางมาชำระคืนเงินกู้แก่สหกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่สมาชิก และช่วยลดปัญหานี้ค้างชำระของสหกรณ์ด้วย 2) สหกรณ์ควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสหกรณ์ให้สมาชิกทราบ โดยจะประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวกลางบ้าน และการประชุมกลุ่มสมาชิก ตลอดจนให้ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ช่วยประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกรับทราบ

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ที่มีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ กู้เงินระยะปานกลาง ส่วนใหญ่ใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน โดยสมาชิกคิดว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้นั้นมีความเหมาะสม เงินกู้ที่สมาชิกได้รับส่วนใหญ่นำไปลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร เช่น ซื้อที่ดินเพื่อการเกษตร ซื้อเครื่องจักรกล สร้างโรงเรือน ยุ้ง ฉาง ฯลฯ สมาชิกได้รับคำแนะนำในการขอกู้และการชำระหนี้เงินกู้จากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ระดับปานกลาง เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ เคยออกไป

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิก สมาชิกเคยได้รับใบแจ้งเตือนให้ไปชำระหนี้ จำนวน 1 ครั้ง และเคยได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ จำนวน 1 ครั้ง โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์เป็นผู้ออกติดตามเร่งรัดหนี้ การติดตามเร่งรัดหนี้ของสหกรณ์มีผลต่อการตัดสินใจในการชำระหนี้ของสมาชิก ส่วนเหตุผลที่ทำให้สมาชิกสนใจมาใช้บริการสินเชื่อกับสหกรณ์มากที่สุด คือ ได้รับเงินเฉลี่ยคืน ทั้งนี้ สมาชิกสามารถชำระหนี้คืนให้แก่สหกรณ์ได้บางส่วน โดยมีแนวทางในการชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์โดยทยอยชำระแต่ไม่หมดตามจำนวนที่เป็นหนี้กับสหกรณ์ และมีหลักการในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดโดยชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ก่อนแหล่งเงินกู้อื่น อนึ่ง เหตุจูงใจที่ทำให้สมาชิกไปชำระหนี้ต่อสหกรณ์ก็คือสมาชิกตัดสินใจชำระหนี้ด้วยตนเอง ในด้านการชำระหนี้ของสมาชิกมีความใกล้เคียงกับ งานวิจัยของ อุดมพร กาใจทราย (2551) ได้ทำการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จังหวัดเชียงราย พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ชำระหนี้เต็มจำนวนส่วนสมาชิกที่ทยอยชำระ ส่วนมากจะผัดนัดชำระหนี้

2. ความสัมพันธ์ของลักษณะข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

การเกษตรเมืองพาน จำกัด เพศ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาการเป็นสมาชิก จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน ลักษณะการถือครองที่ดิน ขนาดที่ดินทำกิน รายได้และค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน และภาระหนี้สินนอกระบบมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกันเฉพาะบางลักษณะ คือ เพศ และพื้นที่ทำการเกษตร ไม่สอดคล้องบางลักษณะ คือ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และภาระหนี้สิน กับงานวิจัยของสมนึก ระวังพันธ์ (2553) ได้ทำการศึกษาปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวารินชำราบ จำกัด อำเภовารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า 1) สมาชิกสหกรณ์ที่มีเพศต่างกันมีปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นด้านการตลาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 2) สมาชิกสหกรณ์ที่มีพื้นที่ทำการเกษตรต่างกันมีปัญหาการชำระหนี้ด้านภัยธรรมชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 3) สมาชิกสหกรณ์ที่มีอายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและภาระหนี้สินต่างกัน มีปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นไม่แตกต่างกัน

3. สภาพปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

3.1 ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด สามารถอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านปัญหาที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ภาพรวม มีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะมีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูง มีระดับปัญหามาก มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูงมีระดับปัญหาปานกลาง และต้องนำเงินไปชำระหนี้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน ทำงานรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด ไม่ทราบกำหนดวัน เวลา ในการชำระหนี้ มีระดับปัญหาน้อย

ด้านปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ภาพรวม มีระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะมีขั้นตอนการให้สินเชื่อที่ยุ่งยาก พุดจาไม่สุภาพ ขาดความสนใจสมาชิกขณะไปติดต่อชำระหนี้กับสหกรณ์ บริการรับชำระหนี้ล่าช้า ไม่มีหนังสือแจ้งเตือนสมาชิกให้ไปชำระหนี้ ไม่ออกติดตามเร่งรัดหนี้มีระดับปัญหาน้อย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

สอดคล้องกับงานวิจัยของกำพลศักดิ์ มูลอำมาตย์ (2550) ได้ทำการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น พบว่า สหกรณ์ยังประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อได้แก่ ปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.29 แปลผลได้ว่า เป็นปัญหาน้อย

ด้านปัญหาที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ภาพรวม มีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะสมาชิกสหกรณ์ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม โรคระบาด ต้นทุนการผลิตการจำหน่ายมีราคาสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ สหกรณ์มีคู่แข่งมาก ทำให้ขายผลผลิตได้ในราคาต่ำ มีตลาดรองรับการจำหน่ายที่ไม่แน่นอนมีระดับปัญหามานกลาง และไม่มีผู้ซื้อผลผลิตไม่สามารถขนผลผลิตไปขายได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมนึก ระวิพันธ์ (2553) ได้ทำการศึกษาปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวารินชำราบ จำกัด อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวารินชำราบ จำกัด โดยรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง

ด้านปัญหาที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ภาพรวม มีระดับปัญหาน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะสหกรณ์ตั้งอยู่ห่างไกล ไม่มีรถที่จะเดินทางไปชำระหนี้ และขาดข้อมูลข่าวสารทางการตลาด มีระดับปัญหาน้อย อาจกล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือนกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ สหกรณ์ตั้งอยู่ห่างไกล และขาดข้อมูลข่าวสารทางการตลาด มีความแตกต่างกันค่อนข้างมากและ ไม่มีรถที่จะเดินทางไปชำระหนี้มีความแตกต่างกันน้อย

3.2 แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด สมาชิกสหกรณ์ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ ได้แก่ สหกรณ์ควรลดอัตราดอกเบี้ยและค่าปรับลงมากที่สุด รองลงมาสหกรณ์ควรเพิ่มวงเงินกู้ให้กับสมาชิกมากขึ้น สหกรณ์ควรจัดหาปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืช ในราคาที่ไม่แพงมาจำหน่าย สหกรณ์ควรออกบริการรับชำระหนี้ตามกลุ่มต่างๆ ถ้าสมาชิกคนใดผิดนัดชำระหนี้ สหกรณ์ควรพิจารณาการให้เงินกู้ครั้งต่อไป สหกรณ์ควรจัดหาตลาดที่มีการรับซื้อผลผลิตการเกษตรในราคาที่ดี มารองรับผลผลิตของสมาชิก สหกรณ์ออกรับซื้อผลผลิตที่กลุ่มของสมาชิกเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ควรให้บริการแก่สมาชิกด้วยความรวดเร็ว สหกรณ์ควรรับชำระหนี้จากสมาชิกเป็นผลผลิตหรือรับจำนำผลผลิต เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ควรออกติดตามหนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง เมื่อสมาชิกประสบภัยธรรมชาติ สหกรณ์ควรออกสำรวจความเสียหายอย่างรวดเร็ว และให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น และเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มาใช้บริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดมพร กาใจทราย (2551) ได้ทำการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จังหวัดเชียงราย พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการชำระของสมาชิกมาจากสภาพดินฟ้าอากาศที่ทำให้สมาชิกขายผลผลิตไม่คุ้มค่ากับการลงทุน และราคาปุ๋ยแพงทำให้ต้นทุนการผลิตสูง สมาชิกสหกรณ์ควรทำการเกษตรหลายๆ ชนิด ทั้งการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ เพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องของภัยธรรมชาติ และราคาผลผลิตเพื่อมีรายได้เพียงพอต่อการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนัฐกรณ์ แก้ววิมล (2556) ได้ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตรเรียงป่าเป้า

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

จำกัด พบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านสมาชิก ควรส่งเสริมการออม และการจัดทำบัญชี รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กำพลศักดิ์ มูลอำมาตย์ (2550) ได้ทำการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้ำชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น พบว่า จากการศึกษาข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้ำชำระของสมาชิกสหกรณ์ ดังนี้ ด้านการแก้ไขปัญหาในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ (1) สหกรณ์ควรมีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้ค้ำประกันทราบในรายละเอียดของสมาชิกผู้ค้ำประกันไปค้ำประกัน เพื่อจะได้ติดตามทวงถามแทนสหกรณ์ด้วย (2) สหกรณ์ควรมีการตั้งค่าใช้จ่ายเป็นค่าตอบแทนแก่ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ที่ออกติดตามทวงหนี้จากสมาชิกที่มีหนี้ค้ำเป็นเวลานาน (3) สหกรณ์ควรทำความเข้าใจกับสมาชิกว่า สมาชิกสามารถชำระหนี้กับสหกรณ์โดยการทยอยชำระได้

ข้อเสนอแนะ

1. สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน ส่วนใหญ่กู้เงินระยะปานกลาง โดยนำไปลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร เช่น ซื้อที่ดินเพื่อการเกษตร ซื้อเครื่องจักรกล สร้างโรงเรือน ปลูกยาง ฯลฯ ซึ่งสมาชิกสามารถชำระหนี้คืนให้แก่สหกรณ์ได้บางส่วนโดยการทยอยชำระแต่ไม่หมดตามจำนวนที่เป็นหนี้กับสหกรณ์ ดังนั้น สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ควรจัดอบรมเพื่อให้ความรู้และสร้างความเข้าใจให้กับสมาชิกในการนำเงินกู้ไปใช้และการชำระคืนเงินกู้ และในการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้แก่สมาชิกสหกรณ์ คณะกรรมการเงินกู้สหกรณ์ควรยึดถือ ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิกอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ไม่เห็นประโยชน์แก่พวกพ้องตน และเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาหนี้ค้ำชำระของสหกรณ์ ทั้งนี้ สหกรณ์ควรมีการพัฒนาและอบรมบุคลากรในสหกรณ์ ให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในงานสินเชื่อ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรมีการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ

2. ความสัมพันธ์ของลักษณะข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด พบว่า เพศ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาการเป็นสมาชิก จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน ลักษณะการถือครองที่ดิน ขนาดที่ดินทำกิน รายได้และค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน และภาระหนี้สินนอกระบบมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก ดังนั้น ในการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้แก่สมาชิกสหกรณ์ คณะกรรมการเงินกู้สหกรณ์ควรพิจารณาข้อมูลพื้นฐานข้างต้นของสมาชิกประกอบด้วยว่าจะมีความสามารถในการชำระหนี้ได้หรือไม่และควรยึดถือ ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิกอย่างเคร่งครัด รวมทั้ง ผู้บริหารของสหกรณ์ ควรจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อให้สมาชิกของสหกรณ์มีความรู้ความเข้าใจและสามารถบริหารจัดการรายรับและจ่ายภายในครัวเรือนของตนได้อีกทั้งควรให้ความรู้เกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตให้กับสมาชิกของสหกรณ์ ทั้งในกลุ่มที่ค้ำชำระหนี้และกลุ่มที่มีการชำระหนี้เป็นปกติ เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการเกิดปัญหาหนี้ค้ำชำระของสหกรณ์

3. สภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้ำชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด พบว่า ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ด้านปัญหาที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ และด้านปัญหาที่เกิดจากภาวการณ์ผลิตและจำหน่าย มีระดับ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ปัญหาอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ทั้งนี้เป็นเพราะมีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูง และสมาชิกสหกรณ์ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม โรคระบาด ต้นทุนการผลิต การจำหน่ายมีราคาสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ มีคู่แข่งมาก ทำให้ขายผลผลิตได้ในราคาต่ำ และมีตลาดรองรับการจำหน่ายที่ไม่แน่นอน ดังนั้น สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ควรส่งเสริมและจัดอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพให้กับสมาชิก เช่น การทำปุ๋ยหมักเอง เพื่อลดต้นทุนในการผลิต รวมทั้งจัดหาตลาดที่มีการรับซื้อผลผลิต การเกษตรในราคาที่ดีมารองรับผลผลิตของสมาชิก นอกจากนี้ เมื่อสมาชิกประสบภัยธรรมชาติ สหกรณ์ควรขยายเวลาหรือผ่อนผันการชำระหนี้หรือจัดทำโครงการพิเศษเพื่อช่วยเหลือ

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กิตติพงษ์ กิตติบุตร. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรป่าชาย
จำกัด จังหวัดลำพูน. (การค้นคว้าอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

กำพลศักดิ์ มูลอำมาตย์. (2550). แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง
จำกัด จังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

ชนัฐกรณ์ แก้ววิมล. (2556). ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตรเวียงป่าเป้า
จำกัด. (การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.

วิสุทธิ จตุรลาวัลย์. (2551). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
เมืองเชียงราย จำกัด จังหวัดเชียงราย. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

สมนึก ระวังพันธ์. (2553). ปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวารินชำราบ จำกัด
อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.

สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด. (2557). ระเบียบสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ว่าด้วยการให้เงินกู้และ
ดอกเบี้ยเงินกู้ พ.ศ.2557

_____. (2555). รายงานกิจการประจำปี 2555 เชียงราย: สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด.

_____. (2556). รายงานกิจการประจำปี 2556 เชียงราย: สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด.

_____. (2557). รายงานกิจการประจำปี 2557 เชียงราย: สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด.

_____. (2558). เอกสารรายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2557 – 2558. เชียงราย : สหกรณ์การเกษตรเมือง
พาน จำกัด.

อุดมพร กาใจทราย. (2551). แนวทางแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จังหวัด
เชียงราย. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต(สหกรณ์)). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.